

METODY VÝZKUMU II

kvalitativní výzkum

PhDr. Irena Reifová, PhD
Mgr. Hana Řičicová
LS2022/2023

Zdroj: Skupina 7

Zpátky ke stolu:

Metody analýzy
v kvalitativním výzkumu

Zdroj: Skupina 7

Co nás dnes čeká

- základní charakteristika metod analýzy dat v kvalitativním výzkumu
- tématická analýza
- interpretativní fenomenologická analýza
- zakotvená teorie
- diskurzivní analýza
- diskurzivní psychologie, narativní analýza, konverzační analýza

(Začátečnické) metody analýzy

- od deskriptivních analýz po interpretativní
- **deskriptivní** – dává hlas lidem a tématům
- **interpretativní** – jde pod povrch socio-politického kontextu
- některé jsou založené na teorii, k aplikaci jiných stačí
výzkumnická zkušenost, dodržení etiky a pokora před daty

Tématická analýza

- jedna z nejstarších a nejoblíbenějších
- flexibilní, úsporná, jednoduchá
- **téma** = soubor vzorů, společných myšlenek, které se opakují v rámci většího celku
- co je **tématem** určuje výzkumník*ice – není to vždy to nejčastěji se vyskytující

Tématická analýza

UTVÁŘENÍ KATEGORIÍ

VYTVÁŘENÍ VZORKŮ

KÓDOVÁNÍ

- říká, jak data **analyzovat**, ale ne, jak je sbírat
- **pozor na promítání vlastních domněnek**
- začátečnická, hodí se pro velké i menší datasety
- vhodná např. k analýze textů v médiích

Interpretativní fenomenologická analýza

fenomenologie = zkoumání jevů

sociologické myšlení – konsenzuální, konfliktní a

interpretativní = zkoumá každodenní život

jedinců, kteří svým jednáním utvářejí svět kolem sebe

- tvůrci vytvořili přehledný návod na její aplikaci
- na rozdíl od TA je to **celý přístup**, celá metodologie
- zabývá se **člověkem v kontextu, bytím ve světě**
- zajímá se o to, co lidé prožili a jak se k tomu zpětně vztahují

Interpretativní fenomenologická analýza

- analýza výzkumníka*ice **není** zážitek respondent*ky
- insider x outsider přístup
- v IFA nejde o objasnění problému, ale o **exploraci**
- typicky F2F polostrukturované rozhovory se snahou nahlédnout životní směřování, identitu apod.
- **proces je důležitější než výsledek**

hermeneutika – umění interpretace / výkladu

Zakotvená teorie

spíše by se dalo říct „z nasbíraných dat vzešla teorie“ – ale neříkejte to 🙄

- Glaser a Strauss, 1967
- různé „školy“ a varianty
- přinesla pojmy jako saturace, řádkové kódování apod.
- navrhuje se před analýzou nenechat ovlivňovat žádnou literaturou na příslušné téma > ***je rozdíl mezi otevřenou myslí a prázdnou hlavou***
- full x lite grounded theory
- vhodnější pro velké projekty a datasety

Diskurzivní analýza

sociální konstruktivismus = naše SR se utváří v procesu

diskurz = rozprava / MF: systém výroků, který konstruuje objekt

poststrukturalismus – multidisciplinární, opírá se lingvistický obrat, důraz na jazyk a antiesencialismus

- **cílem DA** je pochopit význam sociální reality pro zkoumané subjekty a způsob jejího utváření
- **DA netestuje** pravdivost hypotéz, ale zjišťuje, jaké významy a smysl světu zejména pomocí jazyka dávají subjekty
- neptá se PROČ, zajímá se o společensky podmíněné zvyky, které naše chování ovlivňují
- **podle DA není** správná a skutečná verze událostí, skutečný je význam, který jazykem a jeho používáním vytváříme

Diskurzivní analýza

příklad: diskurz „obezity“

- **jazyk a diskurz** jsou klíčové prvky **moci**
- moc je podle MF **produktivní** a **vztahová**
- pro každý objekt existuje více diskurzů
- subjektová pozice
- jazyk, který používáme, čerpáme z diskurzu, který mu dává tvar a významy
- interpretační repertoáry

...další možné kvalitativní analýzy

- **diskuzivní psychologie** – uspořádání světa a toho, jak nad ním přemýšlíme, není dogma
- **konverzační analýza** – pouze z přirozených telefonických nebo F2F rozhovorů; kontext nemusí hrát roli
- **narativní analýza** – lidé vyprávějí příběhy

Co jsme dneska probralx?

- základní charakteristika metod analýzy dat v kvalitativním výzkumu
- tematická analýza
- interpretativní fenomenologická analýza
- zakotvená teorie
- diskurzivní analýza
- diskurzivní psychologie,
narativní analýza, konverzační analýza

Co na příští hodinu?

**na seminář 11. dubna:
čtení 8. kapitoly z učebnice**

DĚKUJU ZA POZORNOST ❤️🐾

